

İMAM HATİP LİSELERİNİN KURULUŞ TARİHÇESİ

İmam hatip lisesi (kısaca **İHL**), **Türkiye**'de resmî kuruluş amacı hatip ve **imam** yetişmesini sağlamak olan^[1] **orta öğretim** düzeyinde mesleki okullara verilen isimdir.

İlköğretimden sonra dört yıl süreli eğitim veren, yatılı ve gündüzlü olarak karma eğitim ile kız imam hatip bölümlerinin bulunduğu kuruluşlardır.^[2] İlkokul 5. sınıftan itibaren öğrenci kabul etmektedir.^[3] Millî Eğitim Bakanlığı Din Eğitimi Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak faaliyet gösterir.

İmam hatip liselerinde normal ortaokul ve lise müfredatına ek olarak İslam dinine ilişkin mesleki dersler okutulmakta ve **Sünni** esaslara bağlı din eğitimi verilmektedir.^[4] Toplumdaki algısının meslek okulundan ziyade “dinî kültür takviyeli eğitim kurumları” olduğu kimi araştırma bulgularında ortaya konmaktadır.^[5] Fen dersleri, Matematik, Türk Dili ve Edebiyatı gibi derslerin ders saatlerine müfredatı diğer Anadolu Liseleri ile aynıdır. İngilizce, Almanca ve Görsel Sanatlar/Beden Eğitimi gibi derslerde farklılıklar bulunmaktadır.

Medreset ü-l Eimmeti ve'l Hutebâ (1913-1924)

Bugünkü imam hatip liselerinin kökü olarak 1913 yılında imam hatip yetiştirmek üzere açılan ve daha sonra *Medreset ü-l Vaazin* ile birleştirilerek *Medreset ü-l İrşad* adını alan *Medreset ü-l Eimmeti vel Hutaba*, kabul edilebilir.^[6] Bu okullar ömürlerini 3 Mart 1924 tarihli **Tevhid-i Tedrisat Kanunu**'na kadar sürdürmüştür.

İmam hatip mektepleri (1924-1930)

Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun din görevlisi eğitimi düzenleyen 4. maddesi **medreselerin** kapatılmasına karşılık, imamlık ve hatiplik gibi dini hizmetlerin görülebilmesi için ayrı okullar açılmasını öngörüyordu. Kanunda öngörülen bu okullar, 1924 yılında *İmam Hatip Mektepleri* adı altında 29 merkezde açıldı.^[6] Okullar, dört yıllık ortaöğrenim seviyesindeydi. Bu okulların müdürleri özel bir din eğitimi görmemişlerdi. Daha çok deneyimli eğitimcilerdi ve amaçları Cumhuriyet'e bağlı, aydın din adamları yetiştirmektir. Ders saatlerinin çoğu bilim ve yabancı dil dersleriydi ve dinle ilgili dersler ikinci plandaydı.^[7] 1929 yılında sayıları 2'ye düşen İmam Hatip Mektepleri 1930'da öğrenci yokluğu nedeniyle tamamen kapatıldı^[8] ve 1948 yılına kadar imam-hatip eğitimi yapılmadı.^[9]

İmam hatip kursları (1949-1951)

1930-1948 yılları arasında din eğitimi, Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde açılan **Kur'an kurslarında** verilmiştir.^[8] Kur'an kurslarının “*aydın din adamı*” yetiştirmede yetersiz kaldığı bir raporla belirtilince^[8], 1949 yılında, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı “imam hatip kurslarında” din hizmeti görevlisi yetiştirme uygulaması başladı.

Ortaokul mezunu askerliğini yapmış kimselerin alındığı 10 ay süreli İmam Hatip Kurslarından 1949 sonuna kadar 50 kişi mezun oldu.^[6] Kursların süresi daha sonra iki yıla çıkarıldı ve meslek okulu mezunlarının da kurslara girmesine olanak verildi.

İmam hatip okulları (1951-1972)

1950 seçimlerinden sonra iktidara geçen **Demokrat Parti**, seçim dönemlerine söz vermiş olduğu şekilde *İmam Hatip Okulları'nı (İHO)*, iktidarının ilk yılında açtı.^[6] Birinci devresi 4, ikinci devresi 3 yıl olan 7 yıl süreli ve bir bütün teşkil eden İmam Hatip Okulları 1951-1952 döneminde 7 ilde açıldı. 1963-1964 öğretim yılında İmam Hatip Okulları'na ilk defa parasız yatılı öğrenci alınmaya başladı. İHO sayısı 1965'te 45 iken, bu sayı 1966-67'de 65'e, 1967-68'de 84'e yükseldi.^[10]

22 Mayıs 1972'de yayımlanan bir yönetmelikle, İmam Hatip Okulları ortaokuldan sonra 4 yıl eğitim veren bir meslek okulu haline getirildi ve lise kısmını bitirenlere tanınan yükseköğretimin tüm programlarında okuma hakkı kaldırıldı.

İmam hatip liseleri

1973 yılında, o güne kadar İmam Hatip Okulları olarak anılan okulların adı *İmam Hatip Liseleri (İHL)* olarak değiştirildi. Bu dönemde İHL mezunlarında fark dersleri vermeden üniversitelerin edebiyat kollarına gidebilme hakkı tanınmıştır.

1974'te kurulan [Cumhuriyet Halk Partisi-Millî Selamet Partisi hükümeti](#) döneminde imam hatip liselerinin ortaokul bölümü yeniden açıldı. Aynı zamanda 29 yeni İHL açıldı ve böylece okul sayısı 101'e çıktı.

1975'te imam-hatip liseleri genel liselere denk sayılarak, mezunlarının kendi alanlarında üniversiteye doğrudan girmelerine izin verildi.^[10]

1976'da kızını İHL'ye kaydetmek isteyen bir velinin hukuk mücadelesi sonucu o güne kadar sadece erkek öğrencilerin alındığı İHL'ye [Danıştay](#) kararıyla kız öğrenci alınmaya başladı.

Millî Selamet Partisi'nin ortak olduğu hükümetler döneminde (1975-1978) 230 yeni İHL açıldı. 12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra 1985'e kadar yeni İHL açılmadı. 12 Eylül yönetimi tarafından Temel Eğitim Kanunu'nun 32. maddesinde yapılan bir değişiklikle İHL mezunlarının üniversitelerin tüm bölümlerine gidebilmesine olanak tanıdı.

Anadolu imam hatip liseleri

1985'te ilk [Anadolu İmam Hatip Lisesi](#) olan [Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi](#) (Eski adı: [Beykoz Anadolu İmam Hatip Lisesi](#)) açıldı.

1980'lerin sonuna gelindiğinde İHL'ler okul sayısı olarak fazla artırılmadı ancak bağlı şubeler açılarak; öğrenci sayısı arttırıldı. 1997'ye gelindiğinde, Anadolu imam hatip lisesi sayısı 7 iken, bunlara bağlı şube sayısı 100'e ulaşmış; kısacası Anadolu İmam Hatip Lisesi sayısı aslında 107'yi bulmuştur.^[8]

Peki okulumuzun ismini aldığı Erzen Hatun kimdir?

Erzen Hatun, Türk-İslam tarihinin önemli şahsiyetlerinden birisi olan Emir Ali'nin kızıdır. 1300 lü yıllarda isimlerine yapılan kümbetler tüm güzelliklerini koruyarak günümüze kadar ulaşmıştır ve Türk-İslam dünyasının önemli eserlerindedir.

Erzen Hatun Kümbeti;

Emir Ali kızı Erzen Hatun adına Ameli Kasım İbni Sinan tarafından yaptırılmıştır. Kaidenin dört köşesinde meydana gelen ikişer adet üçgen pahla onikigene geçilmekte ve kaidenin hemen bitiminde gövdenin bütün etrafını saran örgülü kenar kornişli başlamaktadır. On iki kenarlı piramit şeklindeki külâh sade bir kaplama ile yapılmıştır. Ahlat kümbetleri içinde en süslü olanıdır

ERZEN HATUN KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

Okulumuz 2014 yılından itibaren kız imamhatip lisesi olarak hizmet vermektedir. Bu tarihten önce karışık imam hatip lisesi olarak hizmet vermekteydi. Yatılı bölge ortaokulunun kampüsünde okulun binasında tahsis durumunda olarak hizmet vermektedir.

Kaynakça

- [^] ^a ^b [Öcal, Mustafa. "İmam Hatip Tarihi". 4 Mart 2016 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 26 Kasım 2015.](#)
- [^] ["Millî Eğitim Bakanlığı İmam Hatip Liseleri Yönetmeliği". 14 Şubat 2015 tarihinde kaynağından Arşivlendi. Erişim tarihi: 26 Kasım 2015.](#)
- [^] ^a ^b ["12 yıllık zorunlu eğitime ilişkin uygulamalar" \(PDF\). 5 Mart 2016 tarihinde kaynağından Arşivlendi \(PDF\). Erişim tarihi: 26 Kasım 2015.](#)
- [^] [Göker, Aykut. "Sanayi Planlaması ve Recep Tayyip Erdoğan'ın 'Vizyon 2023'ü". 26 Kasım 2015 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 26 Kasım 2015.](#)
- [^] ["TİMAV Türkiye'de İmam Hatip Liseleri ve İmam Hatipliler Algısı Araştırma Raporu" \(PDF\). Türkiye İmam Hatipliler Vakfı. 2012. 27 Eylül 2014 tarihinde kaynağından \(PDF\) arşivlendi. Erişim tarihi: 26 Kasım 2015.](#)

6. ^{^ a b c d e f g} Çakır, Ruşen; Bozan, İrfan; Talu, Balkan (2004). "İmam Hatip Liseleri: Efsaneler ve Gerçekler" (PDF). Tesev Yayınları. 27 Kasım 2015 tarihinde kaynağından (PDF) arşivlendi. Erişim tarihi: 26 Kasım 2015.
7. [^] Michael Winter (1999). **Kemalist Türkiye'de Eğitimin Modernleşmesi**. Jacob M. Landau (Yay. Haz.) (1999). *Atatürk ve Türkiye'nin Modernleşmesi*, İstanbul: Sarmal, ISBN 975-8304-18-6 (s. 235-249) içinde, s. 242.
8. ^{^ a b c d} Serim, Bülent (3 Ocak 2013). "Hangi hükümet döneminde kaç tane İmam Hatip açıldı". 6 Ocak 2016 tarihinde kaynağından Arşivlendi. Erişim tarihi: 26 Kasım 2015.